

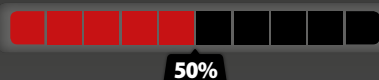
Näin kuvataan

KUVIA VASTAVALOON

Ajankäyttö:

Vaikeusaste:

NÄIN PÄÄSET ALKUUN

Kameran pienimmälläkin herkkyydellä, joka on yleensä ISO 100, on yleensä suurin toistoalue. Sitä vastoin ei kannata käyttää laajennettua herkkyysaluetta ja valita herkkyudeksi esimerkiksi ISO 50. Silloin toistoalue jää kapeammaksi, mikä näkyy huippuvaloissa ja varjoissa. Kannattaa ehdottomasti käyttää nykyaikaisia objekteiveja, joiden päällyste vähentää auringon heijastuksia. Heijastukset nimittäin vähentäisivät suuresti objektiivin kontrastia. Edellisestä seuraa luonnollisesti myös se, että vastavalosuojaa kannattaa käyttää.

Kun kuvataan kohti aurinkoa, kameran valonmittaus menettää tuntuman ja yksityiskohdatkin katoavat. Niin voi kuitenkin syntyä **MIELENKIINTOISIA KUVIA**, kunhan vain tekniikka hallitaan kunnolla.

Valokuvauksen kiveen hakattuihin perussääntöihin luetaan yleensä se, että kuvaa ei pidä koskaan ottaa vastavaloon. Sääntö syntyi, koska kamera ei pysty toistamaan maisemakuvan koko sävyalaa aina voimakkaasta auringonvalosta esimerkiksi puiden varjojen tummuuteen saakka. Tekniikka on kuitenkin kehittynyt niin, että nykyään myös tällaisiin aiheisiin voidaan tarttua rohkeammin. Osittain se johtuu kuvakennojen kehittymisestä niin, että raakatiestojen valo- ja varjokohdista saadaan esille sävyjä. Osittain valokohtien puhkipalamisen pelko on vain vanhaa jäännettä. Kun nimittäin kuvia aikaisemmin katseltiin lähinnä tulostetuina, puhki palaneet alueet toistuvat paperin värisinä, mikä ei useinkaan muistuta auringon valkoista. Nykyään kuvia katsellaan yleensä näytöltä, jolla puhki palaneet alueet ovat valkoisia – aivan kuten näemme ne todellisuudessaakin. Ei siis ole mitään syytä kauhistua sitä, että osa kuvan huippuvalokohdista palaa puhki. Silloin on vain hallittava valotus niin, etteivät ainaakaan kuvan tärkeät kohdat pala puhki ja niihin

näin ollen saadaan sävyjä. Kamera ei kuitenkaan osaa omin päin tehdä oikeita ratkaisuja valotuksen suhteen. Valokuvaajan on siis aina itse tarkistettava valotus kameran näytöltä ja muokattava sitä tarpeen niin vaatiessa.

Helpommin superlaajakulmalla

Se ei kuitenkaan ole vaativa tehtävä, sillä kameran histogrammi voidaan tarkistaa helposti ja luotettavasti, kun ylivalotuksen varoitustoiminto on päällä. On varminta käyttää osa-alanmittausta tai pistemittausta, jotta voimakas auringonvalo ei vaikuta liikaa mittaustulokseen. Normaalia matriisimittaukseksi tai arvioivaksi mittaukseksi kutsuttua mittaustapaa voidaan kuitenkin käyttää, jos kuvataan superlaajakulmalla tai kalansilmäobjektiivilla, sillä silloin aurinko näkyy kuvassa niin pienenä, että valonmittaus pysyy suurin piirtein kärryllä.

Toinen tehokas keino on antaa vaikka puunlatvusten peittää aurinko osittain, sillä silloin liian kirkas alue jää pienemmäksi ja auringon säteet korostuvat kuvassa kauniisti. ■

1 Kun kuvataan raakatiestojä, perustuu niiden jpg-versio kuva-asetuksiin. Tässä kontrastia on liikaa, eikä raakatiestoston sävyalaa voida arvioida. Valitse valikosta Kuva-asetukset, merkkää Oma asetus 1 ja paina INFO, niin pääset vähentämään kontrastia.

2 Auringon puhkipalamista ei juuri voida välttää, mutta näytöltä on vaikeata arvioida, palaako kuvasta puhki jotain muutakin. Siksi valikon kolmannelta välilehdeltä otetaan käyttöön ylivalotuksen varoitus. Silloin kuvan ylivalottuvat osat vilkkuvat mustina.

3 Vastavalvo hämää valonmittausta. Vaihda siis mittaustenmenetelmäksi pistemittausta tai osa-alanmittausta, joka on laajennettu pistemittausta. Suuntaa kamera kohti vihreätä ruohoa tai valoisuudeltaan vastaavaa kohdetta ja säädä valotus niin, että mittari näyttää nollassa.

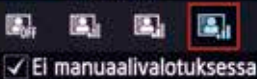
A Auringonvalokohdat paloivat puhki, mutta se oli harkittu rikos. Jos kuva olisi valotettu huippuvalojen mukaan, olisivat kuvan muut osat jääneet aivan liian tummiksi.

B Koska kuva tallennettiin raakatiedostona, voimakkaista auringonsäteistäkin löytyi helposti sävyjä. Näin kuvasta ei palanut puhki mitään muuta kohtaa kuin itse aurinko.

C Puiden alla olevia varjoalueita kevennettiin voimakkaasti raakamuuntimessa. Jos olisimme kuvanneet jpg-muodossa, keventäminen olisi nostanut esiin rumaa värikohinaa.

Autom. valotuksen optimointi

Voimakas

INFO Ei manuaalivalotuksessa

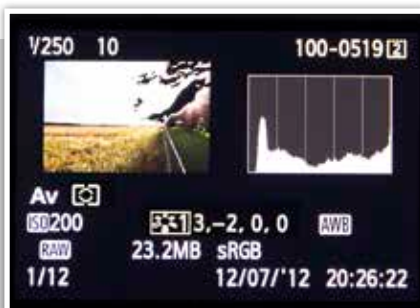
SET OK

ASIAANTUNTIJAN NEUVO

Kun otetaan jpg-kuvia, on välttämätöntä käyttää kamerasen toimintoa pelastamaan huippuvalot ja vaalentamaan varjokohtia. Esim. Canonilla sen nimi on Automaattinen valotuksen optimointi ja Nikonilla Active D-Lighting. Toiminto on säädettävä niin vahvaksi kuin mahdollista, eli asetukseksi Voimakas. Tämä toiminto löytyy ensimmäiseltä välilehdeltä. Se helpottaa myös raakakuvien oikean valotuksen arviointia kamerasen näytöltä.

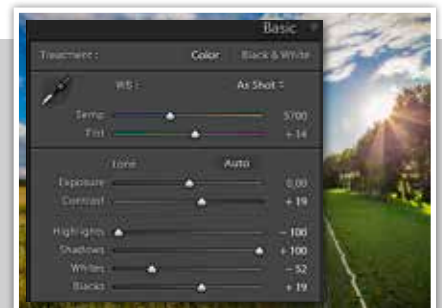
Nils Wille Christoffersen, toimitussihteeri

4 Ota koekuva ja tarkista se näytöltä. Ota kamerasen histogrammi esiin painamalla Info-näppäintä. Kuvatietoa tulee olla oikeaan reunaan saakka, mutta kuvasta riippuen myös tummassa päässä. Ylivalon varoituksen tulisi vilkkua mieluiten vain auringon kohdalla.

5 Jos kuva ei valottunut hyvin, säädä valotusta ja yritä uudelleen. Voimakkaassa vastavalossa on mahdotonta saada kuvaa, jonka valotus on kauttaaltaan hyvä. On siis syytä tyytyä valotukseen, jossa vain aurinko ja ehkä osa sen säteistä palaa puhki.

6 Avaa kuva raakamuuntimeen. Vedä Highlights aivan alas ja alenna valkoisen kynnystä reilusti White-säädöllä. Näin pelastuu mahdollisimman suuri osa valokohdista. Varjot vaalennetaan säätämällä Shadows huippuunsa, ja mustan kynnystä nostetaan Black-säädöllä.